

AARHUS TEATER OG SORT/HVID PRÆSENTERER

ERASMUS MONTANUS

at s/H

AARHUS TEATER

VELKOMMEN TIL ERASMUS MONTANUS

For 2 år siden åbnede vi vores program til Kulturhovedstadsåret Aarhus2017 med Christian Lollikes gentænkning af Holbergs klassiker. Forestillingen, der blev produceret i samarbejde mellem Aarhus Teater og Sort/Hvid, vandt i 2017 Reumertprisen i kategorierne Årets Teaterforestilling, Årets Scenedesign og Årets Mandlige Hovedrolle. Kulturhovedstadsåret var en vigtig begivenhed i det århusianske kulturliv og *Erasmus Montanus* blev en skelsættende forestilling for Aarhus Teater. I 2017 måtte mange gå forgæves til forestillingen, da billetter blev revet væk. Derfor er det os en stor glæde at kunne byde velkommen til denne genopsætning, så endnu flere kan få glæde af forestillingen. Efter at have været en tur i København, på Østre Gasværk Teater, vender vores Erasmus endelig hjem til bjerget her i Aarhus. Og selvom han er lidt storsnudet, håber vi at I vil tage godt imod ham.

Rigtig god fornøjelse.

Trine Holm Thomsen
Teaterdirektør Aarhus Teater

ET FLADT KRISTENT LAND

Et fladt kristent land
Interview med instruktør og dramatiker
Christian Lollike
og ekstern lektor ved Københavns Universitet
Dennis Meyhoff Brink.

Af Hanne Lund Joensen,
chefdramaturg ved Aarhus Teater

Holberg var på sin tid med til at bringe strømninger fra Europa til Danmark. Han var optaget af de europæiske oplysningstænkere, han debatterede de nye tanker i sine skuespil og udfordrede vane-tænkningen. Det gør Christian Lollike også i sin kunst. Undersøger, debatterer og udforsker de tanker og strømninger der præger vores nutidige verden. Med *Erasmus Montanus* bragte Aarhus Teater Holberg og Lollike for at få et nutidigt blik på den danske klassiker og i sit arbejde med Holbergs tekst har Christian Lollike bl.a. sparret med forsker i religionssatire Dennis Meyhoff Brink.

Hvordan opstod idéen til et samarbejde omkring Erasmus Montanus?

Christian: Jeg har arbejdet med Dennis flere gange i forbindelse med forestillinger og projekter på teater Sort/Hvid. Med hans viden om satire og religionskritik, så jeg var sikker på, at han også ville være interessant at få på banen i forhold til min version af *Erasmus Montanus*.

Dennis: Vi startede med at snakke om de to mest berømte scener i stykket. Den scene hvor lillemor bliver forvandlet til en sten, og de scener hvor Erasmus skal indrømme at jorden er flad. Vi blev hurtigt enige om, at der var noget sprængstof i, at Erasmus bliver tvunget til at sige, at jorden er flad. Med udgangspunkt heri søgte vi efter ækvivalenten i dag. Vores grundlæggende idé var, at ligesom Holbergs Erasmus gjorde oprør imod en vedtaget sandhed på sin tid, nemlig at jorden er flad, så skulle vores Erasmus gøre op med idéen om, at det danske samfund skulle bygge på kristne værdier.

Christian: Hos Holberg står spørgsmålet om tro jo også centralt. Holberg gik selv på universitetet i en tid, hvor det at studere stort set var enslydende med at læse teologi. I stykket bliver Erasmus kaldt en kætter, fordi han er optaget af nye fag og tanker. Han nægter at prædike og har svært ved at se sig selv i rollen som en ny Per Degn. Erasmus gør oprør mod en stivnet tro og den tanke forfølger vi og oversætter, når vores Erasmus stiller sig kritisk over for et øget fokus på tro og religion, som vi oplever der er i dag.

Dennis: Vi skabte et motto for forestillingen, der baserer sig på et citat af den tidligere tyske propagandaminister Joseph Goebbels "En sandhed er en løgn der er blevet gentaget tilstrækkeligt mange gange" og med det dykkede vi ned i den diskussion, som pågår lige nu, om hvilke værdier vores samfundsorden bygger på. Om det er kristne værdier hentet fra biblen, eller om det ikke snarere er idéer, der kom med oplysningstænknerne.

Det virker som om debatten om de danske værdier er særlig central lige nu. Hvorfor?

Dennis: Efter vi har oplevet en tiltagende muslimsk indvandring i Danmark, er vi i højere grad begyndt at tale om, at vi er et kristent land. Det var der ikke nogen, der snakkede om for 30-40 år siden. Det er en idé der har spredt sig fra den konservative højrefløj ud i hele det politiske spektrum. Den muslimske kultur har stærke religiøse rødder, og i takt med at den er rykket tættere på os, har det skabt et behov hos os for at finde nogle tilsvarende dybe rødder i kristendommen. Men jeg mener nu, at vores moderne samfund bygger mindst ligeså meget på den religionskritik, som kom med oplysningstiden.

Christian: I den forbindelse er det jo lidt sjovt, at Holberg var inspireret af de tidlige oplysningstænkere og levede i tid, hvor troen var dybt konservativ. Oplysningstiden var jo kun i sin vorden i Danmark, da Holberg skrev *Erasmus Montanus* i 1723. Det var jo virkelig en værdidebat han stod midt i - en omvæltningernes tid. Der har været behov for at sætte sandheder under debat. Det mener jeg for øvrigt altid er vigtigt. At så tvivl om noget vi måske er ved at etablere som en sandhed.

Dennis: Vi står jo midt i en strid om værdier i dag. Er vi et kristent samfund, eller har kritikken af kirken og kristendommen været mere definerende for vores samfund? Er vi i højere grad påvirket af en ikke særligt kristen tænkning, nemlig oplysningstænkningen, end vi er af det, Jesus prædikede om?

Christian: Det er den debat vi gerne ville sætte i spil. Dennis sendte mig nogle artikler, der fra mit sunde paranoide hjørne var ret skræmmende læsning. Om hvordan regeringer i Europa er begyndt at skrive kristne værdier ind i deres regeringsgrundlag og hvordan DR f.eks. skal forpligte sig til at vise en vis mængde om vores kristne kulturhistorie. Nu er Dennis en slet skjult oplysningsforkæmper, så jeg læste også Henrik Jensens bog om fædrelandskærlighed *Derfra vores verden går* for at hente nogle argumenter til værdidebatten her fra. Henrik Jensen mener jo, at vi har brug den sammenhængskraft vi kan hente fra vores nationale, kristne kultur og det kan jeg også forstå argumenterne for.

Dennis: Ja, og det mener mange andre jo sammen med ham, hvilket flere oplysningstænkere for øvrigt også gjorde.

Men bygger vores samfund ikke både på kristendommen og oplysnings-tanken?

Dennis: Jo til en vis grad. Grundtvig var f.eks. dybt troende, og han var med til at skrive vores grundlov. Han kæmpede også for, at vi skulle have ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og religionsfrihed. Men de ideer kom bare ikke fra biblen, men fra oplysningstænkere som Spinoza, Bayle, Diderot, Voltaire, Rousseau, Kant og mange andre. Det katastrofale er, at jeg oplever, at det efterhånden er blevet til en vedtaget sandhed, ja nærmest til en slags 'common sense', at vores samfund bygger på kristne værdier. Det mener jeg er yderst tvivlsomt. Jesus prædikede jo ikke om ytringsfrihed, religionsfrihed, forsamlingsfrihed, lighed for loven, lighed mellem køn og racer, demokratisk medbestemmelse og alle de andre værdier, som vores samfund bygger på.

Christian: Selvfølgelig er kristendommen fundamental for udviklingen af vores kultur. Det er jo ikke sort/hvidt. Erasmus bliver jo også alt for meget. I studentikos begejstring tror han, at han besidder sandheden. Det jeg spørger mig selv om er, hvilken vægt de kristne værdier har i forhold til, at vores samfundsstruktur i dag ser ud som den gør. Den diskussion foregår lige nu – og den har desværre udviklet sig til en ideologisk kamp.

Dennis: Det er vigtigt at skelne mellem traditioner og værdier. Vi har masser af kristne traditioner, vi bliver døbt og gift og holder jul og påske, men de værdier, vores samfund bygger på, er dem der står i grundloven, og de baserer sig i vid udstrækning på sekulære oplysningstanker. Lige nu ser jeg en fare for, at vi i frygt for en muslimsk trussel er i gang med at genkristne vores samfund, fordi vi tror, at kristendommen er den eneste modvægt vi har til islam.

Christian: Vi lever i en tid, der er gennemsyret af frygt og angst. Derfor bliver vores søgen efter sammenhængende fortællinger mere desperat. Spørgsmålet er så om kristendommen er svar på vores søgen. *Så I ser altså en fare for, at vi er ved at fortælle en løgn om vores egen civilisation?*

Dennis: Man konstruerer jo hele tiden sin identitet ud fra de givne forhold. Og på et bagtæppe af civilisationernes krig, får vi behov for at omfavne kristendommen.

Christian: Det kobler jo op til den anden scene hos Holberg, som Dennis nævnte. Når lilleemor bliver en sten, er det jo fra Holbergs side en satire på tanken om, at alt konstrueres af sproget. At alle kan være alt, at alle identiteter er til forhandling og at der ikke findes nogen former for sandhed. Alt er sproglige konstruktioner. Det er Erasmus jo i sine argumentationer en stor fortaler for. Hvad han ikke har indset er, at han i benovelse over sin egen argumentationskunst, har ladet den overtage sin identitet. Han bliver selv en karrikatur, hvis ytringer ingen tager alvorligt.

Dennis: Det er her Holberg er en helt fantastisk forfatter. Med *Erasmus Montanus* skriver han et stykke uden helte. For der er fjolser på begge sider. Det tvinger publikum til at tænke selv frem for blot at identificere sig med en helt. Og det kaster både Erasmus og publikum ud i et dilemma: For at leve principløst og bare sige ja til, at jorden er flad er ikke særligt attraktivt. Men at leve fuldstændigt principfast og nægte at bøje sig, om det så betyder at man ikke kan få sin elskede, kan også virke temmelig latterligt.

Christian: Det dilemma genkender jeg tydeligt i dag i forhold til ytringsfriheden. I bund og grund vil jeg kalde mig selv ytringsfrihedsfundamentalist, men jeg har dog indimellem haft lyst til at sætte ytringsfrihedsprinciprytterne op på taget af ambassaderne i de lande, hvor folk døde under muhammedkrisen og spørge dem, om vi hele tiden, til hver en tid, altid skal tage en kamp? Og det spørgsmål forbeholder jeg mig retten til at blive ved med at stille. Og det er jo i bund og grund det samme Holberg gjorde, da han skrev *Erasmus Montanus*. Han forsvarede retten til at sætte spørgsmålstegn ved vedtagne sandheder og viste at alting stivner hvis vi bare står i hver vores lejr og råber.

LAD OS OPLYSE!

Af **Marianne Ninna Philipsen**,
Historiker og arkivar ved Aarhus Teater

”Det var selvfølgelig ret og rigtigt, at det ny Teater blev indviet med et Holberg Stykke, og ”Erasmus” er vel også et af Digterens allerbedste. Men (...) for det store Publikum er dets lange Replikker, dets megen - og meget morsomme - Latin mindre let fordøjeligt. Men alligevel, der er saa megen bred og dygtig Satire, der endnu i overført Betydning passer paa vore Dage.”

Sådan skrev en af pressens udsendte efter at have overværet Aarhus Teaters åbningsforestilling d. 15. september 1900. Dengang var stykket ikke valgt for at anslå en moderne retning for det funklende friske teaters kunstneriske ambitioner. Det skulle manifestere en vilje til at fastholde væsentlige værdier og traditioner i dansk kultur og scenekunst. Aarhus teater valgte at indvie deres del af bidragene til Kulturbåret i Aarhus i 2017 med det selvsamme stykke. Ikke for at fastholde værdier, men for at forholde os til vores værdigrundlag med nutidige briller.

Der er mange gode grunde til at Ludvig Holberg er blevet kaldt den danske litteraturs fader. Hans komedier er af høj kunstnerisk kvalitet, og satiren, visdommen og karaktererne har på trods af godt 300 år på scenen ikke mistet deres aktualitet. Hverken ved Aarhus Teaters åbning i år 1900 eller ved kulturbårets åbning 117 år senere betragtes *Erasmus Montanus* og Holberg som kontroversielle eller nyskabende. Tværtimod var de allerede dengang tillagt en form for evigtgyldig relevans, som var groet ud af oplysningens århundrede.

Holberg så på sine gamle dage tilbage på, at ”have omstøbt disse Rigers Almue ligesom udi en anden Form.” Det gjorde han som historiker og forfatter – og først og fremmest som komediedigter. Præget af tidens rationalistiske tankegang omsatte han videnskabelige og filosofiske friheds- og oplysnings-teorier i praksis gennem komediernes genkendelige komik. Sådan ville han vække folket, sit publikum, til en friere tanke. Det var et opgør med religiøs overtro og irrationelle love og samfundsnormer. Oplysningens tanker banede i 1700-tallet vejen for den amerikanske uafhængighedserklæring og den franske revolutions parole om ’frihed, lighed og broderskab’. Og oplysnings-tiden gødede jorden for de danske landboreformer i 1700-tallet og demokrati og Grundlov i 1800-tallet.

Hele fundamentet for oplysningstiden- og tankerne ligger i ordets bogstavelige forstand; oplysning! Et godt samfund beror på bevidste og oplyste borgere med et solidt forhold til fakta, fornuft, viden, tolerance og sandhed. Og her kommer den arrogante akademikersnude Erasmus til kort over for landsbyboernes tro og fordomme.

Professor Holberg gør ikke Erasmus til nar, fordi han er akademiker, men fordi hans akademiske lærdom er spekulativ, abstrakt og overfladisk. Erasmus er i sin opblæsthed uden kontakt til virkeligheden og det fællesskab, han er en del af og som han ideelt burde lytte til og gå i dialog med. Konflikten er klassisk. Allerede i 1884 kaldte kritikeren og samfundsdebattøren Georg Brandes stykket for det dybeste af Holbergs skuespil, hvor han ”*nedlægger hele sit Dybsind i Udformningen af Erasmus Montanus’ evige Situation*”.

Det var Holberg, der lærte os at tænke, skrev Brandes. Og han lærte os at få øje på vores dårskab og grine af os selv. Vi mener, at det ligger i vores danskheds dna, som en del af vores urokkelige selvforståelse. Men ”et er et Søe-Kort at forstaa, Et andet Skib at føre” lød det fra Holberg. Selvom det er en god start, skal der med andre ord mere end blot erkendelse og latter til at ændre noget skidt til det bedre.

Det er et lille kuriosum, at vi i et par hundrede år har troet vore forfædre på Holbergs tid, mente at jorden var flad. Men det er en myte; det vidste 1700-tallets danskere såmænd godt, at den ikke var. Vi tror det om dem, fordi Holberg lod Per Degn presse påstanden ned over hovedet på Erasmus. Det siger os en del om kunstens påvirkning af vores verdensopfattelse. Og det pointerer - på sand holbergsk vis - at man bør bestræbe sig på at kende de virkelige fakta for ikke være til fals for de alternative.

LUDVIG HOLBERG

blev født ind i en embedsmandsfamilie i Bergen i 1684. Norge var dengang en del af den danske enevældige stat. Han blev tidligt forældreløs og voksede op hos forskellige familiemedlemmer. Som 19-årig kom han til København for at læse på universitetet. De næste år tilbragte han en omflakkende tilværelse både med studier i København, huslæreransættelser i Norge og rejser i Europa.

Det var først og fremmest historien, der interesserede Ludvig Holberg og i 1711 debuterede han som forfatter med værket *Introduction til de fornemste Europæiske Rigers Historier* og i 1716 udkom hans *Moralske Kierne om natur- og folkeretten*. Året efter fik han sit første professorat, hvilket ironisk nok var i metafysik – et fag, som han ikke havde meget tilovers for. Da han i 1720 blev professor i latinsk digtning faldt det sammen med hans "poetiske raptus" og udgivelsen af *Peder Paars*, hans første skønlitterære værk. Det var op igennem 1720'erne at hans omfattende komedieproduktion satte i gang. Han var da tæt knyttet til teatret i Lille Grønnegade i København, hvortil han var blevet opfordret til at skrive dramatik. Og det gjorde han; i perioden 1722-26 skrev han 26 komedier, heriblandt *Erasmus Montanus*.

Ludvig Holberg blev i 1730 professor i historie, i 1735-36 var han rektor for universitetet og fra 1737 og til sin fratrædelse i 1751 forvaltede han dygtigt universitetets økonomi. Han stod selv for publikation og salg af sine bøger og sad efter 1740 som godsejer på Brorupgård og Tersløsegård på Sjælland. I 1747 fik Holberg rang af baron og testamenterede til gengæld sin jord og formue til genoprettelsen af Sorø Akademi.

Ludvig Holberg store forfatterskab omfatter faglitterære værker om historie, geografi, jura, politik, natur- og folkeret. Han skrev romaner, hundredvis af epistler, digte på dansk og latin, romaner og såvel *Moralske Fabler* som *Moralske Tanker*. Og han skrev i alt 33 komedier. Hans samlede skrifter fylder tilsammen omkring 20.000 trykte sider. Holberg var allerede i sin levetid kendt og anerkendt som dramatiker, forfatter og fortæller for sin tids oplysningstanker. Han døde i København i januar 1754.

MNP

CHRISTIAN LOLLIKE Dramatiker

Uddannet på Dramatikeruddannelsen i Aarhus (1998-2001). Debuterede herefter på Aarhus Teater som dramatiker med forestillingen *Operation: Luise og Ferdinand* (efter Schillers *Kabale og Kærlighed*). Forestillingen indbragte ham en Reumertnominering som Årets Dramatiker. På teater Katapult har han skrevet og instrueret *Dom over krig og Underværket - the re-Mohammedty show*. Efter urpremieren af *Faust og Reklamekabaretten* på Aarhus Teater blev han ansat som husdramatiker og skrev den Reumert-nominerede *Service Selvmord* og *Nathan (uden titel)*, der blev opført i Aarhus Domkirke. Christian Lollike modtog i 2009 sin første Reumert som Årets Dramatiker for stykket *Kosmisk frygt eller den dag Brad Pitt fik paranoia*, efterfulgt af *Kødkarussellen*, der også spillede på Aarhus Teater. Siden kom forestillingerne *Undskyld, gamle, hvor finder jeg tiden, kærligheden og den galskab der smitter...?*, *Fremtidens historie*, *Romeo og Julie* og *Det normale liv*. Siden 2011 har Christian Lollike været kunstnerisk leder af teatret Sort/Hvid i København, hvor han opsatte *Manifest 2083*, som han sammen med *Skakten* på Aarhus Teater modtog tre Reumert-priser for. Sammen med Den Kongelige Ballets Corpus har han lavet krigsballetten *I føling*, *Uropa* og *The Vampire Revolution*. I samme periode lavede han horroroperaen *Leaves*. Christian Lollike har desuden skrevet forestillingerne *All my dreams come true*, *Familien der kunne tale om alt* og *Hospitalet* til Aarhus Teater. I sæsonen 2016/17 var *Living Dead* forestillingen startskuddet på et tre-årigt samarbejde mellem Aarhus Teater og S/H, der også resulterede i *Erasmus Montanus* og *Revolution*. *Living Dead* vandt Teaterpokalen i december 2016 og fik ved Reumert-uddelingen 2017 Årets Særpris og prisen for Årets kvindelige ensemblerolle.

Erasmus Montanus fik ved samme lejlighed Reumert-priser for både Årets Teaterforestilling, Årets Scenedesign og Årets mandlige hovedrolle. I denne sæson har Lollike stået bag stykket *Black Madonna* på S/H, *Revolution* på Aarhus Teater og S/H og *Aladdin* på Det Kongelige Teater.

IDA GRARUP og DAVID GEHRT Scenografi og kostumedesign

Ida Grarup og David Gehrt er et markant nyt makkerpar i dansk scenografi og kostumedesign. De dimitterede fra Den Danske Scenekunstskole i 2016, hvor de sammen havde lavet scenografi og kostumer til bl.a. afgangsforestillingerne *Big White Shark* og Shakespeares *Andronicus* i 2015. I efteråret 2016 har de sammen skabt rammerne for forestillingerne *Ødipus* og *Højskolesangbogen* på Teater Momentum i Odense. David Gehrt har endvidere siden 2017 været Aarhus Teaters faste husscenograf, hvor han har lavet scenografi til bl.a. *Momentet*, *Biedermann* og *Brandstifterne* og *Friheden*. Siden *Erasmus Montanus* i 2017 har Ida Grarup bl.a. lavet scenografi og kostumer til *Mand, kvinde, hund* på Husets Teater, *Joey Chestnut* på Republique, *Skygge* (Eurydike siger) på Aalborg Teater og operaen *Silent Zone*, som hun blev nomineret til en Reumert for.

ANDERS KJEMS Lysdesigner

Uddannet lysdesigner fra Statens Teaterskole i 2003. Han har været fast tilknyttet Aalborg Teater i en længere periode og stod bl.a. for lysdesign på *Macbeth* (2008) og den Reumert-nominerede forestilling *Pornografi* (2009). Derudover har han været belsyningsmester på Teatret Svalegangen 2010-14. På Aarhus Teater har han stået var en del lysdesign bl.a. til *Frankestein* (2012), *Besøget* (2014), *Teaterkoncert Imagine*, *Familien der kunne tale om alt* samt *Fornuft og Følelse* (2015/16), *En kvinde uden betydning*, *Fakiren fra Bilbao* og *Erasmus Montanus* (2016/17), *Narnia*, *Hospitalet* og *Biedermann* og *Brandstifterne* (2017/18). Derudover har han i 2016 lavet lys på Black Box Dance Companys *7EVEN* på Holstebro Musikteater, der blev nomineret til en Reumert som Årets Danseforestilling samt stået for lysdesignet på Von Badens *Hullet* (2017) og *Mæt af dage* på Teatret Svalegangen (2018). På Aarhus Teater har han i 2018 stået bag lysdesignet på *Revolution* og på *4:48 Psychosis*.

LARS GAARDE Lyddesigner

Lars Gaarde har igennem de sidste 25 år arbejdet som både freelance lyddesigner og tekniker hos Nordic Rentals, Vejle Musikteater, Fredericia Teater og for en lang række andre teatre og turnéforestillinger. Heriblandt *Yahya Hassans Digte*, *Aida*, *Grease*, *City Singler* og mange flere. Siden sommeren 2015 har han været fast lyddesigner på Aarhus Teater, hvor han bl.a. har stået for lyden på teaterkoncerterne *Imagine* og *American Spirit*, rockoperaen *Jesus Christ Superstar*, *Lyden af de skuldre vi står på*, *Narnia*, *West Side Story*, *Den uendelige historie* alle på Store Scene.

ANDREAS JEBRO Skuespiller

Uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 2007 og var i de efterfølgende fire år en fast del af teatrets ensemble. Her medvirkede han i en lang række forestillinger, heriblandt *Et Dukkehjem* af Henrik Ibsen, *Rødt og Grønt* af Astrid Saalbach og *Tartuffe* af Molière. Derudover spillede han Mercutio i Christian Lollikes opsætning af *Romeo og Julie*, og havde også en af hovedrollerne i dramatikerens prisvindende dommedagsforestilling *Kosmisk frygt – eller den dag Brad Pitt fik paranoia*. Fra 2011 til 2014 var Andreas Jebro en fast del Aalborg Teaters ensemble. Her havde han mange store og markante roller, og i 2012 blev han for første gang nomineret til en Reumert for sin præstation i *Den Gyldne Drage*. To år efter vandt han den prestigefyldte teaterpris for Bedste mandlige birolle i *Den Spanske Flue*, og blot året efter i 2015 medvirkede han i forestillingen *Beton*, der blev belønnet med Reumertprisen for Årets Bedste Forestilling. Siden 2015 har Andreas Jebro medvirket i en række forestillinger over hele landet, heriblandt hovedrollen i *Mågens* på Nørrebro Teater, *Den vægelsindede* på Odense Teater, *Toves Værelse* på Folketeatret samt *Jeppe på Bjerget* på Grønnegårdsteatret. I 2017 spillede han titelrollen i Aarhus Teaters første opsætning af Lollikes iscenesættelse af Holbergs *Erasmus Montanus*, for hvilken han fik en Reumert for Årets Mandlige Hovedrolle og i sommeren 2017 spillede han desuden hovedrollen i Det Kongelige Teater og Kulturhovedstaden Aarhus2017's udendørsopsætning *Røde Orm* ved Moesgaard Museum. Siden har han bl.a. medvirket i Christian Lollikes *Aladdin* på Det Kongelige Teater og *Requiem* på Betty Nansen.

ANDERS BAGGESEN Skuespiller

Anders Baggesen er uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater, og hans karriere har bragt ham omkring scener i hele landet. I 1979 fik han debut på Aarhus Teater i rollen som A-rab i *West Side Story*, og siden har han medvirket i mere end hundrede forestillinger. Blandt andet kan nævnes *Mens vi venter på Godot*, *Idioten*, *Snittet*, *La Cage aux Folles*, *Salamimetoden* og *Fornuft og følelse*. Anders Baggesen modtog i 2005 en Reumert for sin rolle i *Lykke-Per* på Aalborg Teater og har derudover ad flere omgange været Reumert-nomineret senest for sin Alfred Doolittle i *My Fair Lady*. Har desuden på Aarhus Teater medvirket i den Reumertvindende *Lyden af de skuldre vi står på*, samt *Premiere*, eventyret *Narnia*, musicalen *West Side Story* og i denne sæson i *Friheden* og *Dancer in the Dark*.

LOTTE ANDERSEN Skuespiller

Den autodidakte skuespiller, sanger og instruktør Lotte Andersen, debuterede som 20-årig i Dr. Dante musicalen *Sort Hvid* i 1984. Hun har derefter medvirket i omkring 25 af Dr. Dantes forestillinger, heriblandt *Teaterkoncert Gasolin* (1994), *Ned på Jorden og Paradis* (1997), *Snart kommer tiden* (1998 og 2000) og *Teaterkoncert Lillerød* (2001). Derudover har hun spillet med i *Matador* i Operaen og *Come Together* på Østre Gasværk. På Aarhus Teater havde hun en hovedrolle i musicalen *Sweeney Todd* og teaterkoncerten *Mozart*, der var en co-produktion mellem Aarhus Teater og Betty Nansen Teatret. På Betty Nansen Teatret har Lotte Andersen desuden medvirket i *Limbo* (2005) og *Misantropen* (2003/04). Hun har også spillet på Husets Teater, Teater Grob og Gladsaxe Teater. Fra TV kender vi bl.a. Lotte Andersen fra *Friheden*, *Bedrag*, *Broen*, *Forbrydelsen*, *Rita*, *2900 Happiness*, *Krøniken* og *Edderkoppen*. I 2010 udgav hun sit første soloalbum *Hjemme fra* som i 2014 blev fulgt op af *Radiumusic* i 2015. Hun har desuden medvirket på en mængde andre musikudgivelser. På film har man bl.a. kunnet opleve Lotte Andersen i *Ditte* og *Louise*, *Nattevagten*, *Min søsters børn*, *En kort en lang*, *Okay*, *Se til venstre der er en svensker* og *Oh Happy Day*, som hun også var idé- og manuskriptforfatter på, *Solkongen* og *Undskyld jeg forstyrrer*. Hun har også stået bag kameraet som instruktør på flere dokumentarfilm. På Aarhus Teater har hun også medvirket Lollikes *Familien der kunne tale om alt* og i første opsætning af *Erasmus Montanus* i 2017. Hun har i denne sæson bl.a. medvirket i Lollikes iscenesættelse af *Aladdin* på Det Kongelige Teater.

ZAKI YOUSSEF Skuespiller

Det dansk-egyptiske multitalent Zaki Youssef spillede Jakob i 2017-opsætningen af *Erasmus Montanus* i 2017. Han debuterede som musiker ved århundredeskiftet og blev efter udgivelsen af sit første soloalbum *Musik-Mozaik* nomineret til prisen som bedste nye rapper ved Danish HipHop Awards i 2001. Har siden stået på scener i Danmark og udlandet som både sanger og skuespiller. I 2007 komponerede han musikken til og medvirkede i *Rasmus og Jamilla* på Edison og spillede samme år *Don Juan* på Betty Nansen Teatret. Han komponerede musikken til balletten *Othello* på Det Kongelige Teater og udgav i samme periode sit andet soloalbum *Life, Love and Resistance* i 2008. Han har været udnævnt til Årets Kunstner på Det Kongelige Teater, hvor han skrev og spillede hovedrollen i forestillingen *Præmieperker*. En præstation, der blev belønnet med Reumerts Talentpris i 2011. Samme år medvirkede han i *Hotel Europa* vol. 2 på Teater Republique. Zaki Youssef har endvidere stået foran og bag kameraet på både film og tv. Han har bl.a. medvirket i serierne *Anna Pihl*, *Rita* og *Lille Mand* på TV2 og *Zulu*, *Det slører stadig*, *A-Klassen* og *Partiets Mand* på DR2 samt filmene *My brother*, *Julie* og *Rafiq* og *King*. I 2016 blev han nomineret til Årets Reumert for sin tekst, performance og komposition af Sort/Hvids *Jeg hører stemmer*, der tog fat om roden af Danmark, islam og ytringsfriheden. I 2018 kom opfølgningen til forestillingen, nemlig *Der var et yndigt land*, på Det Kongelige Teater, hvor han i denne sæson også har medvirket i Lollikes iscenesættelse af *Aladdin*.

JACOB MADSEN KVOLS Skuespiller

Jacob Madsen Kvols er uddannet fra Skuespilleruddannelsen ved Aarhus Teater i 2007. Han har siden været tilknyttet teatrets faste ensemble og har spillet flere hovedroller på Aarhus Teater - i *Antichrist*, *Brødrene Løvehjerte*, *Frankenstein* og den Reumertvindende forestilling *Skakten*. Publikum har også kunnet opleve ham i *Sylfiden*, *Idioten*, *Shakespeare/Lollikes Romeo* og *Julie*, Molières *Den Gerrige*. I teaterkoncerterne *Beach Boys*, *Bob Dylan*, *Mozart* og *Imagine* samt i de to musicals *Chess* og *Les Misérables* har Kvols vist sit musikalske talent. På TV har Jacob Madsen Kvols medvirket i *Frank Molinos Forunderlige Fortællinger*, *Flemmings Helte* og krimiserien *Dicte*. Til sommer kan han opleves i Henrik Ruben Genz' film *Gud Taler Ud*, baseret på Jens Blendstrups bog. Jacob Madsen Kvols har de seneste sæsoner kunnet opleves som Fakiren fra Bilboa og i forestillinger som *Fornuft og Følelse*, *En kvinde uden betydning*, som den tragiske ægtemand i *Medea* og som Pilatus i *Jesus Christ Superstar*. Igennem det sidste år har han medvirket i den reumertvindende musikforestilling *Lyden af de skuldre vi står på*, spillet Aslan i *Narnia* og Bernardo i *West Side Story* og senest har han været med i Lollikes *Revolution* og *Den uendelige historie*.

BJARNE HENRIKSEN Skuespiller

Bjarne Henriksen blev uddannet skuespiller fra Statens Teaterskole i 1990. Han har igennem snart 30 år været et kendt ansigt på såvel teatre som på film og tv, hvor han bl.a. har medvirket i filmene *De største helte*, *Festen*, *Kunsten at græde i kor*, *Jagten* og *Hemmeligheden* og tv-serierne *TAXA*, *Hotellet*, *Forbrydelsen*, *Blekingegade*, *Borgen*, *Badehotellet* og senest julekalenderen *Theo* og den magiske *Talisman*. Fra 1991-1994 var han på Svalegangen her i Aarhus, hvor han for et par år siden vendte tilbage i forestillingerne *Martyren* og *Zappa*. Derudover har han medvirket i talrige teaterforestillinger på bl.a. Det Kongelige Teater *Arsenik* og gamle kniplinger, Folketeatret *En skærsommernatsdrøm*, Betty Nansen teatret *Min familie*, Husets Teater *Pudemanden*, Caféteatret *Snack*, Mungo Park *Sidste brev fra Stalingrad*, Dr. Dante *Snart kommer tiden*, Cirkusbygningen *Gummi Tarzan* og Østre Gasværk *Simon*. På Aarhus Teater medvirkede han i to sæsoner i teaterkoncerten *Beach Boys* og var på Store Scene igen i 2017, hvor han spillede Martin Luther i et historiske reformations-talkshow.

NANNA BØTTCHER Skuespiller

Nanna Bøttcher er uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 2005. Hun har bl.a. medvirket i *Æblet* på Mammuteatret, *Sex & Vold* på Husets Teater og *Made in India* på Odense Teater og Teater Grob. I sæson 2009/10 var hun en del af Teater Momentums skuespillerensemble VOL 3.0 og har desuden medvirket i den omdiskuterede forestilling *Pretty Woman A/S*. Nanna Bøttcher er endvidere medudvikler af det satiriske, kunstneriske protestparti *Dukkepartiet*. På Aarhus Teater har Nanna Bøttcher tidligere medvirket i *Fobiskolen*, *Kødkarrusellen*, TV2 teaterkoncerten *Hele verden fra forstanden*. Fra sæson 2015/16 blev hun fast i Aarhus Teaters ensemble og har siden været med i bl.a. *Snedronningen*, *Familien der kunne tale om alt*, *En kvinde uden betydning*, *Fakiren fra Bilbao* og *Erasmus Montanus* i 2017 samt *Den Gode Vilje*, musikforestillingen *Momentet*, Christian Lollikes *Hospitalet*, *Biedermann og brandstifterne*, *Friheden* og senest i *Dancer in the Dark* på Scala scenen.

SOFIA NOLSØE Skuespiller

Sofia Nolsøe er uddannet fra Statens Teaterskole i 2011. Siden sin afgang har hun bl.a. medvirket i *Den Stundesløse*, *Om Baronessen* og *Nøddebo Præstegård* på Folketeatret og i *Jakob von Tyboe* på Teatret Slotsgården. På Det Kgl. Teater har Sofia Nolsøe spillet med i *Kollektivet* og *Himmelweg*. I 2014 spillede hun med i *Frisørerne* på Teater Får 302 og på Folketeatret har hun medvirket i klassikeren *Indenfor murene*. Sofia Nolsøe blev en fast del af ensemblet på Aarhus Teater fra sæson 2015/16 hvor hun bl.a. medvirkede i teaterkoncerten *American Spirit*, *Familien der kunne tale om alt*, *Fornuft og Følelse* og i *Erasmus Montanus* i 2017. Har derudover kunne opleves på Aarhus Teater i *Lav sol* på Studio og i vandreforestillingen *Friheden* og senest i *Dancer in the Dark* på Scala scenen.

SIMON MATHEW Skuespiller

Simon Mathew er uddannet skuespiller fra Statens Teaterskole i 2014. Siden har han medvirket i blandt andet *Skammerens Datter* på Østre Gasværk, *Idioten* på Det Kongelige Teater, *Rolling Stones Teaterkoncert* i Blackbox og *Tartuffe* på Betty Nansen Teatret. I 2016 blev han en del af Aarhus Teaters ensemble hvor han har medvirket i teaterkoncerten *American Spirit*, *Erasmus Montanus* i 2017, og i titelrollen i musicalen *Jesus Christ Superstar*. I sæson 2017/18 medvirkede han i *West Side Story* samt i forestillingerne på Studio scenen *#Amlet* og *Momentet* og i *Techno* skabt under Aarhus Teaters *Udflugten*.

ANDREAS NICOLAI PETERSEN Skuespiller

Andreas Nikolai Petersen er idemand bag og medstifter af firmaet Bookendværg.dk og har tidligere prøvet kræfter med scenen på Aarhus Teater. Her medvirkede han i *Kasimir* og *Karoline* i 2011/12 og i 2013/14 var stod han på scenen i Christian Lollikes *All my dreams come true*, både på Aarhus Teater, på Caféteatret og på forestillingens turné til Norge. I 2016 medvirkede han i DR's julekalender *Den anden verden* og i 2017 i *Erasmus Montanus* på Aarhus Teater.

INGEBORG THISTED HØJLUND Korleder og sanger

Ingeborg Thisted Højlund er uddannet sanger og klassisk dirigent fra Det Jyske Musikkonservervatorium. Hun har et bredt repertoire bag sig, både som solist med Aarhus Jazz Orchestra på bl.a. Buchanans prisvindende *Requiem* og *SOLAR WALK*, som var musik til en animationsfilm. Hun optræder desuden som solist i forskellige koncertsammenhænge og er fast forsanger i ensemblet *Psalmodie* og medlem af vokalkvintetten *UMAMI Vocals*. Ingeborg Thisted Højlund er leder af Aarhus Teaters Kor og assistent ved DR's Koncertkor. Hun arrangerede og sang det spektakulære korværk ved den officielle åbning af Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017 og var i sidste sæson korleder og sanger på Aarhus Teaters Reumert-vindende forestilling *Erasmus Montanus*. Ingeborg Højlund var korleder på Aarhus Teaters Reumert-vindende *Lyden af de skuldre vi står på* (2017) og senest på *Biedermann og Brandstifterne* (2018)

AARHUS TEATERS FONDE & PARTNERE

FONDE

KØBMAND HERMAN SALLINGS FOND
SPAR NORD FONDEN
OTTO MØNSTEDS FOND
NYKREDITS FOND
PER OG LISE AARSLEFFS FOND
VILHELM KIERS FOND
CAC FONDEN

SCALA-PARTNERE

HARMAN
IT RELATION
JYDSK EMBLEM FABRIK
LINDBERG
OK
STIBO
JYLLANDS-POSTEN (Mediepartner)

STUDIO-PARTNERE

AARHUS HAVN
AKAPRINT
AFA JCDECAUX
AURA ENERGI
BKI
BRAVIDA DANMARK
BYWIRTH
C.F. MØLLER ARCHITECTS
CARLSBERG DANMARK
CLEAN ENERGY INVEST
COSMO EJENDOMME
DANMON GROUP SYSTEMS
DANSKE BANK
DLA PIPER DENMARK
EL:CON
ELBEK & VEJRUP
ENEMÆRKE OG PETERSEN
FO-AARHUS
HANDELSBANKEN
HARBOE SKILTE
HEYDAY
HOLST, ADVOKATER
HUSTØMRERNE
JYSKE BANK
KVADRAT
MALERFIRMA DALSGAARD & CO.
MANGAARD TRAVEL GROUP
MARIENDAL ELECTRICS
MEYERDONATIONEN
NORDEA
NYKREDIT
PEDERSEN & NIELSEN, AUTOMOBILFORRETNING
PWC
ROKKEDREJER HOLDING
SCANDIC AARHUS CITY
SCHOUW & CO.
SPAR NORD
SPAREKASSEN KRONJYLLAND
STARK
SYSTEMATIC
SØREN JENSEN RÅDGIVENDE INGENIØRFIRMA

Læs mere på aarhusteater.dk/saerligt-for/sponsorer

Forfatter
Ludvig Holberg

Bearbejdelse
Dennis Meyhoff Brink
Tanja Diers
Christian Lollike

Isenesættelse
Christian Lollike

Scenografi og kostumedesign
Gehrt & Grarup
Ida Grarup Nielsen
David Gehrt

Lysdesign
Anders Kjems

Lyddesign
Lars Gaarde

MEDVIRKENDE
Erasmus Montanus
Andreas Jebro

Jeppe
Anders Baggesen

Nille
Lotte Andersen

Jacob
Zaki Youssef

Per Degn
Jacob Madsen Kvols

Jeronimus
Bjarne Henriksen

Magdelone
Nanna Bøttcher

Lisbet
Sofia Nolsøe

Jesper Ridefoged
Simon Mathew

Løjtnanten
Andreas Nikolai Petersen

Kor
Nadja Marie Schmedes Enevoldsen
Yngve Lyngsø
Søren Holm Bidstrup
Susanne Cecilie Nielsen
Ingeborg Thisted Højlund

AARHUS TEATER
Teaterdirektør
Trine Holm Thomsen

Direktør
Allan Aagaard

Producent
Ebba Bertelsen

Produktionsleder
Line Bjergø

Dramaturg
Hanne Lund Joensen

Forestillingsleder
Louise Münzberger

Regissør
Trine Tue

Korleder
Ingeborg Thisted Højlund

Instruktørassistent
Anne Basse

Sufflør
Birgitte Hansen

Vocal coach
Nini Matessi Schou

Lysansvarlig
Anders Kjems

Opbygningsansvarlig
Rune Rytter Claesson

Malersal
Ruth Grønborg

Rekvisitør
Ditte Marie Winther

Skræddersal
Anne Daa
Sminke/mask
Kira Stochholm Exe

Sceneopbygning
Marianne Glenhammer
Mathias Duus

Afvikling lys
Anders Kjems

Afvikling lyd
Chris Kyriacou
Lars Gaarde

Afviklingsansvarlig
Jacob Rosenberg

Afvikling Scene
Andreas Rosenseberg
Stefan Christiansen

Afvikling sminke/mask
Kira Stochholm
Julaika Jensen

Påklæder
Janne Boisen

Ansatte i administrationen, salgs-
og kommunikationsafdelingen
samt på værksteder og scener på
Aarhus Teater

Programredaktion
Hanne Lund Joensen
Emilie Brøgger Jensen

Fotos fra afsluttende prøver
Emilia Therese

Program layout
Jørn Moesgård as

Tryk
Akaprint

Premiere 2017
10. februar, Store Scene,
Aarhus Teater

Forestillingens varighed
Ca. 1 time og 45 min
uden pause

Forestillingen præsenteres
i samarbejde med

S/H

ERASMUS MONTANUS